

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавр**

за спеціальністю (053) Психологія

галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Чичуга Марина Михайлівна, викладач кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої служби

____.____.2017 року, протокол №____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності процесу спрямованої соціалізації, тобто перетворювання біологічної істоти в людську особистість у соціальному, спеціально організованому суспільстві.

Міждисциплінарні зв'язки

Забезпечуючі дисципліни: загальна психологія, історія психології, соціальна психологія, експериментальна психологія, педагогіка, вікова психологія.

Забезпечувані дисципліни: пенітенціарна педагогіка, психологія девіантної поведінки, методика викладання психології, професійно-психологічна підготовка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Методологічні основи педагогічної психології.
2. Психологія навчальної та виховної діяльності.
3. Психологія педагогічної діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в майбутніх фахівців уявлень про психологічні закономірності, характеристики, етапи, умови і критерії успішного протікання процесів засвоєння учнями та здобувачами вищої освіти знань, моральних норм та принципів, формуванні їхнього світогляду та переконань.

1.2. Завданнями вивчення дисципліни є:

1. Ознайомити здобувачів ступеня вищої освіти з основами поняттями, принципами, концепціями педагогічної психології.
2. Розкрити психологічні закономірності процесу навчання, виховання і самовиховання.
3. Проаналізувати особливості педагогічної діяльності і особистості педагога, як організатора навчально-виховного процесу.
4. Сформулювати у здобувачів вищої освіти уміння та навички використовувати набуті знання у практичній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- психологічні особливості навчання та виховання;
- типи навчання;
- психологічні моделі навчання;
- компоненти навчальної діяльності;
- типи навчальності, рівні розвитку здібностей до навчання;
- сутність, рівні розвитку та напрямки педагогічного забезпечення самоосвіти;
- психологічну сутність педагогічної діяльності;
- специфіку роботи психолога в закладах освіти.

вміти:

- адекватно поєднувати навчальні, виховні та розвивальні цілі в умовах навчально-виховного процесу в закладах освіти;
- застосовувати на практиці концепції, методи та прийоми навчання осіб з урахуванням їх психологічних закономірностей розвитку;
- підбирати відповідні виховні прийоми та навчальні стратегії для успішного формування передумов до оволодіння навчальною діяльністю, а також морально-етичних норм, принципів та життєвого світогляду;
- постійно вдосконалювати свою професійну майстерність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 години / 2 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни**Розділ 1. *Методологічні основи педагогічної психології*****Тема 1. *Педагогічна психологія як психологічна дисципліна***

Місце педагогічної психології в системі психологічних наук. Основні проблеми педагогічної психології. Предмет та завдання педагогічної психології. Система категорій педагогічної психології. Методологічні принципи педагогічної психології. Методи педагогічної психології. Організаційні методи. Емпіричні методи. Методи статистичної обробки даних. Інтерпретаційні методи. Сучасний стан розвитку досліджень у сфері педагогічної психології. Історія становлення педагогічної психології. Етапи розвитку педагогічної психології як науки.

Тема 2. *Основні типи навчання та їх психологічні моделі*

Навчання й психічний розвиток. Зміст та сутність категорії навчання. Основні лінії психічного розвитку в процесі навчання. Типи навчання. Інформаційно-повідомляючий тип навчального процесу. Пояснювально-ілюстративний тип навчального процесу. Проблемно-евристичний тип. Дослідницький та проектний типи. Психологічні моделі навчання. Модель першого типу – традиційне навчання. Модель другого типу – вільне навчання. Модель третього типу – проблемне навчання.

Розділ 2. *Психологія навчальної та виховної діяльності***Тема 1. *Компоненти навчальної діяльності***

Рівневий аналіз навчальної діяльності. Покомпонентний аналіз навчальної діяльності. Мотиваційний компонент навчальної діяльності. Орієнтовний компонент. Виконавський компонент. Рефлексивно-оцінковий компонент. Змістовний компонент. Вікова динаміка формування компонентів навчальної діяльності.

Тема 2. *Здібності в навчальній діяльності. Самоосвітня діяльність.*

Навчальність та її структура. Поняття навчальності. Основні компоненти навчальності. Складники навчальності. Вікові особливості навчальності та їх діагностика. Типи навчальності. Рівні розвитку здібностей до навчання. Психологічні причини невстигання. Способи психодіагностики й корекції неспішності навчання. Сутність і рівні розвитку самоосвітньої діяльності.

Основні напрями педагогічного забезпечування розвитку самоосвіти.

Тема 3. Психологічні основи виховання.

Психологічна сутність виховання. Загальна характеристика процесу виховання. Види та форми виховних впливів. Психологія морального виховання особистості. Психологічні питання виховання характеру: психологічний підхід до формування про соціальної спрямованості особистості; психологічні аспекти формування довільності людини. Психологія сімейного виховання.

Розділ 3. Психологія педагогічної діяльності

Тема 6. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога.

Психологія педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Рівні педагогічної діяльності. Психологічна характеристика основних компонентів педагогічної діяльності. Психологічний аналіз педагогічного спілкування. Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Професія педагога та педагогічні здібності. Спрямованість особистості педагога та типи педагогів. Мотивація та продуктивність педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та шляхи її розвитку.

Тема 7. Психологічна служба в системі освіти

Основні напрямки роботи психолога в галузі освіти. Предмет та завдання психологічної служби. Специфіка роботи психолога в закладах середньої та вищої освіти. Планування роботи шкільного психолога за основними напрямками його діяльності.